

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/2018

Destinace (země, město): Spojené státy americké, Lincoln, stát Nebraska

Jméno, příjmení: Mgr. Hana Waisserová, Ph.D.

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): University of Nebraska-Lincoln, College of Arts and Sciences, Department of Modern Languages and Literatures,

Výuka českého jazyka, literatury, kultury a historie má v Nebrasce více než stoletou historii. Bohemistika na UNL patří k tzv. *less commonly taught languages* (LCTL), a to vedle ruštiny, čínštiny, japonštiny a arabštiny (na UNL není sekce slavistiky). Čeština není považována za tzv. *critical foreign language*, a tudíž není oproti ostatním tzv. LCTL jazykům podporována z vládních a federálních zdrojů. Studijní program češtiny v Nebrasce do velké míry závisí na podpoře česko-americké komunity. Tradice, velká podpora a zájem české komunity garantují existenci studijního oboru.

Z praktického hlediska je nutné si uvědomit, že podzimní semestr začíná již v polovině srpna a končí těsně před Vánoci, jarní semestr začíná již druhý týden v lednu a končí v květnu. UNL nabízí kurzy na úrovních beginner (CZEC 101 a 102), intermediate (CZEC 201 a 202) a kurzy pro pokročilé se zaměřením na literaturu, kulturu a film (CZEC 301 a 302), dále semináře pro pokročilé studenty či malé studijní skupiny se zaměřením na překlad, konverzaci a gramatiku (CZEC 396) či nově i interdisciplinární semináře (tzv. Special topics 398) a letní Study Abroad Faculty Lead Program – Czech History and Culture (třítýdenní studijní cesta). Studenti, kteří projeví zájem, mohou v rámci bakalářského studia získat tzv. Minor B. První ročník se setkává pětkrát týdně (pět kreditů), druhý a třetí ročník třikrát týdně (tři kredity). Ve všech kurzech se vyučuje jazyk ve spojení s českou literaturou, kulturou a historií, v nižších ročnících je kultura a historie vyučována na okraj pro posílení regionálního povědomí a zájmu. V neposlední řadě obor nabízí výuku češtiny online v jarním semestru, která umožňuje získat i studenty, kteří nemohli začít studovat na podzim či je pro studenty zdaleka. Obvykle se vypisují i letní intenzivní kurzy CZE 101 a CZE 102, které napomáhají udržet kontinuitu programu (kurzy obvykle vedou manželé Pierceovi). Všechny kurzy využívají univerzitní

výukový web CANVAS, na němž mají studenti pomocné výukové materiály, texty, články, blogy, kvízy či testy. Před každým semestrem UNL samozřejmě vyžaduje důslednou přípravu sylabů, cílů a hodnoticích kritérií plus výstavbu tzv. class sites na Blackboardu/Canvasu (pozn. z praktického hlediska je nutné získat přístupy na univerzitní web co nejdříve – ideálně s předstihem před začátkem semestru).

Aktuální situace

V posledních letech čeština – stejně jako ostatní programy na výuku cizího jazyka – bojuje s nízkým počtem studentů. Nadpoloviční většinu studentů tvoří tzv. heritage Czech speakers (studenti s českými kořeny), méně než polovinu tvoří studenti, kteří mají povinný cizí jazyk a jsou motivováni vědním oborem (např. knihovnictví, historie, digitální humanity) či jiným zájmem. Garantem kontinuity programu je silná podpora ze strany místní komunity a Czech Language Foundation (CLF), která spolu s dobrovolnými dárci poskytuje studentům stipendia (300 USD za semestr, formuláře se vyplní vždy počátkem semestru) a CLF také zajišťuje finanční stabilitu programu. Nevelký zájem o studium bohemistiky lze vysvětlit vysokým školným, neurčitou vizí studentů o tom, jak jim program pomůže s budoucím uplatněním, či minoritní povahou jazyka. V posledních čtyřech letech se počet studentů stabilizoval, někteří motivovaní studenti dokonce pokračují ve studiu bohemistiky formou tzv. independent studies, mnozí se aktivně podílejí na aktivitách Komenského klubu a jiných interdisciplinárních aktivitách oboru, které program propagují.

V loňském roce lektorát využil i dalších nepřímých nástrojů na propagaci oboru: spolupracujeme s Robitschek Foundation pro výměnu studentů, nabízíme studijní stipendium určené pro letní školy češtiny v ČR, tzv. Plouzek-Broz Scholarship, ve spolupráci s univerzitní nadací a českou komunitní organizací Czech Heritage Fund bylo založeno nové motivační stipendium na studium v ČR určené pro studenty, kteří ukončí nejméně dva roky studia češtiny, připravili jsme letní program v ČR pod vedením lektora, nabízíme interdisciplinární studium s volitelnými kredity. V neposlední řadě je nutno připomenout i velké propagační zásluhy manželů Pierceových a Czech Language Foundation.

Úspěšné pokračování českého programu vyžaduje neustálou a systematickou práci nejen ve výuce, ale i na aktivitách spojených s propagací češtiny a na aktivitách **Komenského klubu**. K propagaci jazykových programů na UNL každoročně slouží několik univerzitních událostí, např. **Big Red Welcome** na počátku semestru v srpnu (školní veletrh klubů, programů a rozličných iniciativ), **Food Bazaar** v polovině listopadu (benefiční vaření guláše, prodej českých jídel) či dubnový **Language Fair** pro studenty středních škol z Nebrasky. Středoškolákům je umožněno seznámit se mimo jiné i s češtinou, vyzkoušet si hodinu češtiny a dozvědět se více o studiu. Na všech akcích je nezbytná aktivní účast lektora, neboť tyto promo akce úzce souvisí s existencí studia češtiny na UNL.

Co se týče aktivit spojených s Komenským klubem (KC), lektor je v pozici tzv. poradce pro KC, který je v síti studentských organizací. Komenského klub – tedy jeho tzv. officers a poradce – musí absolvovat

potřebná školení a podstoupit další administrativní úkony. KC má pravidelně schůze, které svolává studentský prezident/lektor, kde se hlasuje a kde se každý půlrok i nově volí představenstvo. KC musí tedy vyhovět administrativním nárokům platným pro veškeré studentské organizace. V neposlední řadě KC vydává občasník **Náš svět** (většinou dvakrát do roka), který lektor rediguje a píše společně se studenty a který je rozeslán členům a příznivcům KC buď elektronicky, nebo v tištěné podobě. KC také má svoje účetnictví vedené při UNL a pevné účetní zásady. KC má také svůj mailing list a Facebook, za který zodpovídá lektor.

Z konkrétních projektů jsme na podzim organizovali několik přednášek. V srpnu jsme zahájili akademický rok přednáškou o demokracii v ČR a EU od Dr. Martiny Klicperové-Baker ve spolupráci s Global Cafe při UNL a v listopadu přednášku historičky Alison Orton o spojitosti mezi českým pivovarnictvím a nacionalismem. Přednášky a s nimi spojené diskuze měly dobrý ohlas. Vše opět vyžadovalo důslednější přípravu a organizaci (plakáty, letáky, Facebook, mailing list). Projekt vešel ve známost a návštěvnost se nejen stabilizovala, ale nově jsme cíleně přizvali studenty z tematicky spřízněných kurzů germanistiky, historie, religiálních studií, globálních studií. Na podzim jsme se rovněž účastnili slavnostního banketu CLF, kde studenti představili své aktivity a přivítali pana velvyslance Hynka Kmoníčka. Uspořádali jsme také výroční výjezd do muzea ve Wilberu s cílem navštívit místní muzeum, místní hřbitovy a setkat se s místní česko-americkou komunitou. Ve Wilberu se uskutečnila přednáška historičky Alison Orton. Na jaře jsme se připojili k organizaci sympozia *Prague Spring 50* sponzorovaného katedrou historie. S pokročilými studenty jsme přeložili kapitolu z knihy Edy Kriseové *O duši a tělu* a zorganizovali dvojazyčné čtení s velkou účastí a obědem sponzorovaným *Czechoslovak Society of Arts and Sciences* v Nebrasce. Dále jsme zorganizovali neformální oběd a setkání s účastníky sympozia ve spolupráci s *Human Rights Program* při UNL. Celé symposium mělo velmi pozitivní odezvu jak ze strany univerzity, tak ze strany veřejnosti a velkou měrou zviditelnil český program při UNL. Studenti češtiny se na jeho přípravě podíleli a měli mnoho krásných zážitků. V neposlední řadě studenti navrhli a nechali vyrobit česká trička s logem Komenského klubu a darovali je v rámci sympozia významným hostům a představitelům UNL a zahájili jejich oficiální prodej.

Celý rok tedy lektor soustavně pracuje nejen na výuce, ale i na souvisejících interdisciplinárních aktivitách a administrativě Komenského klubu, což je časově náročné. Lektor rovněž působí v roli tzv. undergraduate advisor, schvaluje studijní kredity studentů, kteří plánují studovat nebo studovali v ČR. V neposlední řadě v loňském roce dvě studentky češtiny získaly studijní stipendia v ČR. Krátce shrnuto, lektor má široké pole působnosti a jsou na něj kladeny vysoké nároky. V současnosti je pro lektorát dobré, že se českou tradicí a kulturou v Nebrasce prozatím žije, ale budoucnost českého programu není jistá a program si dává za cíl zviditelnit se a získat více studentů. Záleží tedy velmi na lektorovi, aby se studijní obor ani Komenského Klub s více než stoletou tradicí nestaly minulostí. Nejen díky snahám lektora, ale i díky podpoře komunity a české strany činnost lektorátu v Nebrasce s více než stoletou tradicí při UNL pozitivně přispívá k celkové

misí lektorátů – tedy k propagaci českého kulturního dědictví a k posílení programu výuky českého jazyka, literatury a kultury v zahraničí.

V Lincolnu 15. 7. 2018

Mgr. Hana Waisserová, Ph.D.